

Нековаль Д. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОЦІНКА ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Масштабні соціально-економічні перетворення в економіці країни, переміна взаємовідносин підприємств та держбюджету, призвели до різкого погіршення фінансового стану більшості підприємств і втрат ними платоспроможності. Тому в даній ситуації необхідно надати оцінку платоспроможності підприємств та знайти шляхи її відновлення, адже жодне підприємство не є застрахованим від ситуації, коли воно не зможе погасити свої борги і може зазнати економічного краху [1]. Питання ліквідності і платоспроможності юридичних осіб перебувають в полі зору багатьох науковців України та інших країн світу. Як на нас, теоретико-методичне надбання аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства було створено науковцем Тютюнник Ю.М. Віддаючи належне численним дослідженням зазначеного напрямку/проблематики, вивчення ліквідності є актуальним й досі.

Одним з найважливіших критеріїв фінансового положення економічного суб'єкта є оцінка його платоспроможності. Платоспроможним є те підприємство, у якого активів більше, ніж зовнішніх зобов'язань. Значення терміну «ліквідності» підприємства є наступним. Здатність економічного суб'єкта розраховуватися по своїх зобов'язаннях короткострокового характеру називається ліквідністю. Ліквідним вважається такий економічний суб'єкт, який здатен погасити свої борги короткострокового характеру, продаючи поточні активи.

В умовах економічної нестабільності одним із пріоритетних завдань щодо забезпечення фінансової стабільності є удосконалення оцінювання і прогнозування ліквідності того чи іншого підприємства [3]. Що стосується методичних засад з оцінки платоспроможності підприємства, то їх існує п'ять: оцінка збалансованості платіжного календаря; метод коефіцієнтів (відносних

показників); інтегральний метод; оцінка ліквідності балансу; аналіз грошових потоків підприємства. В економічній практиці прийнято для оцінки платоспроможності підприємства використовувати показники ліквідності, що розраховуються на основі балансових співвідношень задля оцінки теперішньої платоспроможності, а також показники фінансової стійкості для оцінки загальної платоспроможності [2]. Більш ефективними вважаються методи, що базуються на аналізі змін, що відбулися в грошових коштах та їх еквівалентах (через вивчення форми фінансової звітності № 3 щодо руху грошових коштів).

Платоспроможність підприємства залежить від рівня ліквідності його активів. Для прикладу у табл. 1 розрахуємо показники оцінювання ліквідності та платоспроможності діючого підприємства.

Таблиця 1. Показники ліквідності і платоспроможності досліджуваного підприємства за 2016–2018 рр.

Показник	Нормативне значення	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення (+;-) 2018 р. до 2016 р.
Основні показники					
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\geq 0,2$	0,027	0,021	0,028	+0,001
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\geq 0,7$	0,364	0,872	0,669	+0,305
Коефіцієнт загальної ліквідності	$\geq 1,5$	2,250	8,694	5,924	+3,674
Допоміжні показники					
Коефіцієнт платоспроможності	$\geq 0,1$	0,027	0,022	0,028	+0,001
Коефіцієнт критичної ліквідності	$\geq 0,8$	0,589	1,579	0,999	+0,410
Коефіцієнт покриття запасів	$\geq 1,0$	1,099	1,069	1,061	-0,038

Станом на кінець 2018 року коефіцієнт абсолютної ліквідності не відповідав нормативному значенню, він дорівнював 0,028 (збільшившись, порівняно з 2016 роком на 0,001). Отже, підприємство має дуже незначні можливості погашення поточних зобов'язань за рахунок високоліквідних оборотних активів.

Фактичне значення коефіцієнта швидкої ліквідності у 2016 р. було меншим

за нормативне значення і становило 0,364. У 2018 р. значення даного коефіцієнта значно збільшилось (на 0,305), але нормативне значення не перевищило. Це свідчить про те, що висока частина короткострокових зобов'язань підприємства не може бути негайно погашена за рахунок наявних коштів та можливих надходжень коштів. Значення загального коефіцієнта ліквідності перевищує нормативне значення, що свідчить про високий рівень і позитивну динаміку ліквідності та платоспроможності підприємства, і показує, що станом на кінець 2016 року оборотні активи перевищували поточні зобов'язання у 2,3 рази, а на кінець 2018 року у 5,9 рази. Отже, підтверджується попередній висновок про недостатню забезпеченість грошовими коштами.

Зростання в динаміці значень основних та допоміжних коефіцієнтів ліквідності свідчить про підвищення рівня платіжних можливостей підприємства щодо виконання поточних зобов'язань з урахуванням використання відповідних груп платіжних засобів. Тож підприємству необхідно зосередитися на заходах з розширення каналів збуту продукції, гарантування повного повернення боргів дебіторами, управління формуванням прибутку як результуючого показника господарювання.

Список використаних джерел:

1. Ахновська І.О. Методичний підхід до оцінки фінансового стану суб'єктів малого підприємництва / І.О. Ахновська, А.Л. Тофан// Вісник ДонНУ. – Серія В. Економіка і право. – 2013. – № 1. – С.10–15.
2. Власова Н.О. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємств роздрібної торгівлі: монографія / Н.О. Власова, Т.С. Пічугіна, П.В. Смірнова; Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі – Харків, 2010. – 222 с.
3. Дробишева О. О. Оцінка платоспроможності підприємства в системі антикризового управління / О. О. Дробишева // Экономика и управление. – Симферополь : РИО НАПКС, 2013. – № 4. – С. 129-133.